

Наибольшую урожайность зернобобовые культуры обеспечили при использовании Фитовитала для инкрустации семян с последующей обработкой посевов этим препаратом в фазу бутонизации. У гороха посевного и полевого в этом случае она составила 32,3 и 33,9 ц/га, люпина узколистного и желтого 22,5 и 21,5 ц/га, вики яровой 17,0 ц/га. Прибавка урожайности от обработки посевов препаратом Фитовитал в этом случае была равна соответственно 11,0; 10,4; 15,4; 16,8; 14,1 %.

Таким образом, регулятор роста Фитовитал при возделывании зернобобовых культур целесообразно применять как для инкрустации семян, так и для обработки посевов в фазу бутонизации.

УДК 631.17:(477.72)

Сергеева Ю. О.

Институт зрошуваного землеробства НААН, сел. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483, Україна, e-mail: izz.ua@ukr.net

РЕАКЦІЯ ГІБРИДІВ СОРГО НА УМОВИ ЗВОЛОЖЕННЯ В ПІВДЕННОМУ СТЕПУ

На півдні України землеробство ведеться в складних умовах недостатнього зволоження. Волога тут є основним обмежувальним чинником, від якого залежить продуктивність наших степів.

За останні 10 років з 05 квітня по 05 травня сума опадів коливалась у межах 21,9–29,4 мм, тоді як в кінці 70-х років минулого століття середня сума опадів була значно вищою – 53,5 мм. За таких умов особливу увагу слід приділити розширенню посівів найбільш посухостійкої і досить врожайної при дефіциті вологи культурі – сорго. Проте для більш ефективного використання потенційних можливостей цієї культури потрібен пошук гібридів, які найменше потерпають від посухи.

У зв'язку з цим у 2014 і 2015 рр. на дослідному полі Інституту зрошуваного землеробства НААН на темно-каштановому ґрунті ми провели дослідження з визначення реакції 32 нових гібридів сорго вітчизняної та зарубіжної селекції на умови зволоження. За проведення досліджень погодні умови були різними. У 2014 році запаси продуктивної вологи у метровому шарі ґрунту на час сівби сорго становили 68,6 мм, а опади за період його вегетації – 142,7 мм, тоді як у 2015 році ці показники були практично у два рази більшими – 145,3 і 246,6 мм відповідно.

Дослідження показали, що оптимальною вологістю ґрунту для всіх сортів і гібридів сорго зернового є 70 % НВ. Зниження вологості ґрунту до 60 % НВ призводить до затримки одержання сходів на 5–6 діб. В той же час підвищення вологості ґрунту до 80 % НВ викликає подовження цього періоду, але значно в менших межах – на 1–2 доби.

У посушливому 2014 р. врожайність практично всіх гібридів була у 2–3 рази нижчою, ніж у вологому 2015 р. Вона коливалась у межах 0,30–3,36 т/га залежно від гібридів. Проте навіть за таких посушливих умов гібриди 'Таргга' і 'Оггана' (RFGT Seed) забезпечили врожайність понад 3 т/га – 3,21 і 3,36 т/га.

Менше 1 т/га була врожайність гібридів 'Спрінт W', 'Спрінт II' і 'Майло' (Richardson Seed) – 0,30–0,97 т/га, та 'Пума' (RFGT Seed) – 0,42 т/га. У решти гібридів вона була коливалась на рівні 1,44–2,94 т/га.

У вологому 2015 році врожайність усіх гібридів сорго збільшилась на 0,70–7,17 т/га порівняно з сухим 2014 роком. При цьому різні гібриди неоднаково реагували на покращення вологозабезпечення.

Так, найбільшу прибавку 5,42–7,17 т/га забезпечили гібриди 'Спрінт W' і 'Майло'. Найменша прибавка врожаю насіння була у гібридів 'Дніпровський 39' (Сінельниківська ДС), 'Тарга' (RFGT Seed) та 'Гранд' (Генічеська ДС) – 0,70–1,19 т/га. У решти гібридів вона знаходилась у межах 1,47–5,29 т/га.

Таким чином, за результатами досліджень можна стверджувати, що у роки з запасами продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту на час сівби сорго меншими за 100 мм перевагу слід віддати гібридам 'Тарга', 'Оггана', 'Ерітрея', а в роки, коли вони вищі за 100 мм – краще висівати гібриди 'MiR', 'W20', 'Стандарт 202', 'Майло', 'Брігго', 'ZiL'.

УДК 633.18:631.51

Скидан В. О.*, Скидан М. С., Ткач М. С.

*Інститут рису НААН, вул. Студентська, 11, с. Антонівка, Скадовський р-н, Херсонська обл., 75705, Україна, *e-mail: vskydan@gmail.com*

ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ ДЕЯКИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ НОВИХ СОРТІВ РИСУ

Харчова цінність крупи рису надзвичайно висока. Вона відзначається вмістом білка, перетравність якого досягає 98 %. Порівняно з білками інших хлібних злаків, білок рису має найвищу поживну цінність, що зумовлено високим відносним вмістом лізину та інших незамінних амінокислот. Тому крупа рису являється важливою частиною в раціоні людини.

Для отримання високого врожаю зерна рису необхідно чітко дотримуватися технології вирощування. Особливо це стосується строків сівби та системи живлення. Система мінерального живлення рису та строки сівби повинні враховувати кліматичні умови регіону, тип ґрунту і забезпеченість її доступними для рослин елементами живлення, біологічні особливості сортів, попередники.

Нині ряд питань з особливостей реакції нових сортів рису на систему живлення та строки сівби в умовах Південного Степу України ще недостатньо вивчено. Тому наші дослідження були спрямовані на вирішення цих проблем.

За даними досліджень 2011–2013 рр. встановлено, що в усіх сортів найвища урожайність була за першого та третього строків сівби. Так, наприклад, у сорту 'Маршал' урожайність за першого строку сівби становила 6,78–8,57 т/га, а за другого та третього – 5,81–7,57 та 6,38–8,23 т/га відповідно. Таку високу урожайність за третього строку сівби можна пояснити тим, що в 2013 р. друга половина фази кушіння проходила в більш низькому температурному режимі ніж за першого та другого, що зумовило подовження тривалості цієї фази на 3–4 доби та дало змогу краще